

Magasba szökken a toronydarú hosszú karja Pop Pompeiu elvtárs „mögöttesére” és az építők pillanatok alatt megkapják a méz és homokhabarcs „adagját”.

Új technika, fejlett műszaki eljárások építőtelepeinken

Ésszerűbben is meg lehet oldani

Anikor a Tudor Vladimirescu és Varga Katalin utcák nevébe megkerestek az építők, több gépet is hoztak magukkal. Volt ott 3 beton- és 4 habarcskeverő gép, felvonók és fútoszálalagok és még az égből, sínpáron gördülő két toronydarú is megkezdte az „emelgetést”.

Nagy ütemben indult meg a munka. Egyrészt után nőtték ki a földhöz a betonoszlopok, majd a téglából rakott falak is nyulni kezdtek felfelé. Látványos volt, hogy a gépesítésnek köszönhetően a nagyarányú előrehaladás. De a látványos ezalkalossal csalt. Hartmann János elvtárral — az építőtelep felölésével — beszélgetve a minap jöttünk rá erre. Hartmann elvtárs ugyanis tudomásunkra hozta, hogy az építkezés munkálatait volumenteképpen 40 százalékkal végezték gépesítve. A befejezési munkálataknál még ennél is kisebb mértékben, csupán 20 százalékban használtak gépi munkacélt. S mint lát-

hattuk, ez az eredmény elégséges osztályzatnál nem érdemel többet.

A betonkeverő gépek üzemeltetése sem bizonyult a legkorszerűbb eljárásnak. Amellett, hogy lassan haladt a gépesítés, a munka, anyagvesztéseket is előidéztek. Erőlték az alatt a cement, homok és víz szállításánál fellépő veszteségeket.

Az építkezési vállalat vezetője műszaki-szervezési intézkedést léptetett életbe, melynek segítségével kiküszöbölték a hiányosságokat. Beton és habarcskeverő állomást létesített és helyezett üzembe. Mire azonban a keverőállomás megkezdte a termelést, a lakótelep építőtelepén befejeződtek a betonöntési munkálatai. Így hát az itt dolgozók már nem örvendhettek a támogatásnak.

A lépcsőházak és fürdőszobák mozaik padozatainak elkészítése is gondot okozott egy bizonyos időszakban. Nehézségek haladt az öntés és annak ellenére, hogy léteztek mozaik csiszoló gépek, ez a művelet is sok időt igényelt. Ezért elhatározták, hogy ezután már nem öntik a helyszínen a mozaik padozatokat, hanem előregyártott csiszolt elemekből rakják azt ki. Miután a tervezgetést követően, körülbelül 400 százalékos termelékenység növekedésről számolhatnak be a telep dolgozói, a klasszikus eljárásról visszavonva. Ez pedig már óriási előnyt jelent a befejezési munkálatai időtartamának csökkentése szempontjából.

Az üzemi szinten előállított beton- és habarcskeverék, valamint a mozaiklapok használata tehát eredményes és gazdaságos módon kiküszöböl néhány lassan haladó munkát.

PILLANATKÉP

Különleges, eddig még igen ritkán látott gépkocsi kanyarodik be az építőtelepre. „Hátán lévő pittoria” „zümmer”, állhatatosan forog tengelye körül. Tovább kevergés nélkül, a „gyomrában” lévő masszát, de lám csak, közelről már látszik, hogy a „vassal” teli „bundája” ellenére is. A betonkeverő, szállító és önkormányozható „meleg felöltözöttség”, hogy meg „fázzon” a tartályában lévő érzékeny anyag. Úgyelnek rá éppen úgy, mint az annak idején az intézkedések területe foglalták.

Balasiu Maria, mérnök

A gépesítés és a vegyeszet megbecsült „szakértésünk”

Az építőipar egyik legfontosabb és egyben legsürgetőbb, megvalósításra váró kérdése jelenleg a szakszerű gépesítés mind szélesebb körű kiterjesztése, a modern technika vívmányainak gyakorlati és legcélszerűbb alkalmazása által. Hogy mennyire alapvető a gépesítés, erre feleletet adnak tevékenységünk alapvető célkitűzései, sőt az önkéntes növelése, beletérve az építkezési munkálatait időtartamának leshálítását is azért, hogy a lakótelep minél előbb átadási időszaka kerüljön. Ezért szükséges, hogy az építkezési vállalat vezetője és minden telep felelőse még a leggyorsabb munkafázisok elvégzésére is gépi-mechanikai erőt biztosítson, kiküszöbölve ezáltal a nehéz fizikai munkát is.

A Köztársaság utja 31 szám alatti nemrég új lakótelep építőtelepén léteztünk. Még a hideg idő beállta előtt megkezdte az alapozási munkálatakat mintegy 500 négyzetméter területen. Korszerű lejtősele kerül majd a földszintre (termelési-vezérlési egységek, posta-hivatal és a Helvi Kereskedelmi Szövetkezet üzleti részére). A földtől húzódo elemekből 4 egyzetűs, 24 kétszetűs és 16 háromzetűs összkörmörs lakozást bocsát majd városunk dolgozóinak rendelkezésére.

Ami a munka jelenlegi stádiumát illeti, elmondhatjuk, hogy befejeztük az alapozást, beleértve a betonozást is. Emellett a földszint betonváz keretének szalasztását elvégeztük mintegy 80 százalékkal. A további munkafolyamatok kibontakozásában azonban az időjárás is beleszól, noha a téli munkálatok helyes megszervezésével, sőt a szalasztó szigetelő anyagokkal való burkolásával, a beton és a falazáshoz szükséges kötőanyag rendszeres vegykezelésével nagymértékben elősegítjük az építkezés folytatását.

A vegykezeléssel azonban csak az említett munkafolyamatokat mozdíthatjuk előre. A gépesítés viszont a hideg beálltával mind szükségesebbé válik. Egyik-másik munkálattal szinte nem is képzelhetjük el nélküle (betonkeverés, szállítás, stb.). Ezirányban nagy segítséget jelent számunkra az, hogy már nem a

Képeink a Köztársaság utj 31 szám alatti nemrég megnyitott építőtelepen készült. Azt a pillanatot örökít meg, amint Balasiu Maria mérnök — a telep felelőse — a csapatvezetővel a gépesítés lehetőségeit beszéli meg.

A termelékenység növelésének tartós alapja

Pártunk III. kongresszusának dokumentumai hangsúlyozzák, hogy a munkatermelékenység növelésének tartós alapja a technika szüntelen fejlesztése. Az elavult eszközök és munkamódszerek utjakelet történő helyettesítése, a tökéletesített, nagyobb teljesítményt biztosító műszaki berendezések és eljárások alkalmazása a termelési folyamatban. A párt bölcs útmutatásán nyomon az új technika, a korszerű eljárások széleskörű alkalmazása immár minden iparágban általános jelenség, mondhatnók a feladatok támasztotta követelmények törvényszerűségével vált hazánkban. Az utóbbi évek során minden iparág számos új géppel, technikával berendezést látunk el, a dolgozók széles tömegeinek kezdeményezése nyomán pedig mindenütt korszerű műszaki eljárásokat írtak a termelési folyamatba. Ez a törvényszerűség építőiparunkban is maradóképpen érvényesül, annál is inkább, mivel az említett iparágban igen sok nagymunkaigényes művelet létezik, amelyeknek megkönnyítése gépi erőt, fejlett műszaki megoldást igényel. Pártunk és kormányunk szeretetteljes gondoskodása folytán építőtelepeink az utóbbi évtizedben is számos olyan magas teljesítőképességi eszközt kaptak, ame-

lyek termelékenyebb és ugyanakkor könnyebbé teszik a munkát. Ezen túlmenően a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy építkezési vállalatok munkaközösségei sikeresen oldják meg a műveletek gépesítésének, ésszerűsítésének kérdését.

KORSZERU SZINVONALON

A fentiekkel kapcsolatban hadd idézzünk néhány jellemző példát. Az utóbbi időben több olyan fútoszalag érkezett városunk építőtelepeire, amelyek gépi erővel végzik a vízszintes anyagszállítását és rakodást. Ugyanakkor mindenütt nagyteljesítményű toronydarukat helyeztek üzembe. Igen hasznos munkát végeznek azok az önkormányozható és habarcszálító gépkocsik is, amelyeknek tartályai menet közben forgómozgást végezhet, egy-egy tökéletesíthető a szállított keverék minőségét. E gépkocsik előnye továbbá, hogy pontosan a munkálattal szinkronban üritethetik ki, illetve habarcsrakományukat. Megszokhattuk, otthonosakká váltak építőtelepeinken a gépkocsira szerelt emelőszervezetek is, amelyek mozgékonyaságuk folytán percek alatt a dolgozók rendelkezésére állhatnak bárhon.

Nem kis mértékben éppen a fejlett műszaki felszerelések magas teljesítőképességének tulajdonítha-

tó, hogy az aradi 4-es számú Építőkező Vállalatnál szeptember hónap végéig, — amikor még nem érezték hatásait ebben az iparágban a tél fagyos lehelete — a munkálattal minden gátló körülménytől mentesen bontakozhattak ki — az elmúlt évtized azonos időszakához viszonyítva 10 százalékkal növekedett a munka termelékenysége, egyezőval a termutatásának 100,1 százalékkal teljesült. Mit bizonyít ez? Azt, hogy a vállalat dolgozói általánosan ésszerűen hasznosították munkájukban a rendelkezésükre álló korszerű műszaki felszereléseket. Sajnos azonban

AKADNOK KIVETÉLEK IS

Az a megállapítás vonatkozik például azokra a kisméretű kőtrőgépekre, amelyeknek műszaki rendelkezése különféle találmányozgatásra és a kiemelt föld építkezésre történő irányul. E hasznos felszereléseket a 4-es számú Építőkező Vállalatnál nem sikerült azoknál a műveleteknél üzemeltetni, amelyekre legjobban alkalmasak. Miután a gépek megérkeztek, kiderült ugyanis, hogy azok az építőtelepek, amelyeknél munkájukra igen nagy szükség volna, még nem rendelkeznek megfelelő elektromos áramkörrrel. Így tehát a telepeken maradt minden a régi-

ben, az új gépeket pedig darukkal alakították át a vállalat vezetője, hogy ne álljanak kihasználatlanul. Lényegében ez is megoldás, de korántsem a legmegfelelőbb! Ez a példa is igazolja, hogy mit eredményez esetenként a munka megszervezéséhez feltétlenül szükséges előrelátás hiánya.

Több esetben akadályokat gördít az építkezési munkálatait folyamatosan, ütemes kibontakozásának útjába az a körülmény, hogy azoknak a gépeknek a tulajdonos többsége, amelyeket az aradi építőtelepek a Műszaki Berendezések 7-es számú Vállalatától vettek be, gyakran üzemképtelenül válik. Megjavításuk igen nehézkes folyamat, s ezért sok esetben, ahelyett, hogy elősegítenék az építők munkáját, gátolják ténykedésüket.

Olyan kérdés ez, amelyet az aradi 4-es számú Építőkező Vállalat vezetőjének mielőbb meg kell oldania, annál is inkább, mivel a berendezések teljesítménye aránylag csekély, az érték fizetett használati idő pedig teljesen nehezedik a munkálattal önköltségi árára. Két megoldás lehetséges: vagy biztosítják miszerint az említett vállalat tökéletesen üzemelő felszereléseket bocsásson az aradi építők rendelkezésére, vagy lemondanak a sok gondot okozó és kevés hasznót hozó gépekről.

AMI MÉG MEGOLDATLAN

AZ ÚJITOMZGALOMBAN
Rá kell mutatnunk továbbá arra, hogy a 4-es számú Építőkező Váll-

alatnál ebben az esztendőben sem fordítottak megfelelő gondot az újítottmozgalomra, ami pedig jelentékeny mértékben hozzájárulhatna a munkálattal gépesítési fokának fejlesztéséhez. E kérdéssel egybeként behatóan foglalkoztak a vállalatnál dolgozó kommuniszták a pártalapszervezet beszámoló és vezetégszervezet közgyűlésén is. Kiderült, hogy a gyűlés időpontjait mindössze 13 javaslattal nyújtották be a dolgozók az újítottmozgáshoz. Ez pedig igen csekély eredmény a vállalat dolgozóinak jelentékeny létszámához viszonyítva. Felmerült a kérdés: vajon mi az oka ennek? A gyűlésen felszólalt kommuniszták a válasszal sem késlekedtek. Rámutattak, hogy sem a műszaki vezetőség, sem pedig az alapszervezet büroja nem fordított kellő gondot az újítások gyakorlati alkalmazásához szükséges alkalmatosságok hiányára. Azoknál a szolgáltonál és műhelyeknél, amelyeknek döntő mértékben hozzá kellene járulniuk a javaslatok kivitelezéséhez, háttérbe szorultak az újításokkal kapcsolatos teendők. Ezekre csak akkor kerül sor, ha „sürgősebb” tennivaló nem akad. Következésképpen a beérkezett indítványok közül mindössze nyolcat végeztettek a csupán három alkalmasztás gyakorlatban. Pedig érdemes lett volna a kérdésre nagyobb figyelmet fordítani, annál is

Kása János

(Folytatása a negyedik oldalon)

Előrelátó intézkedések

Már javátan benne járunk a télben. A hulló hófélék pelyhek, kemény fagy, minden iparágban különös gondokat okoz és mind több intézkedést sürget. Fokozott mértékben vonatkozik ez az építőiparra, ahol a tél fagyos lehelete, megfelelő felkészültség hiányában, szinte megbénítja az egész tevékenységet.

Az építkezési vállalat műszaki-igényviteli vezetősége ennek tudatában megtette azokat az intézkedéseket, amelyek a munka zavartalan folytatását biztosítják, még a hideg beállta után is. E különleges intézkedések segítségével a termelékenységet a kívánt szinten tarthatják a ugyanakkor biztosítják a munkálattal további idő minőségét. Az intézkedéseket tervre foglalták és még azt is meghatározták, hogy ki felel életbeleleltetésükért. Ilyen intézkedés volt például az, mely konkrétan meghatározza, hogy minden telepen a gépesítés folytán mennyire kell előrehaladni az egyes műveleteknek.

Ugyancsak tervbe vették az összes gépek átvizsgálását, megjavítását, egyezővala teltre való előkészítést. Ezek szerint minden erőgépre fölé került, motorjait a szigetelő anyagokkal burkolták és állandóan ellenőrzik működésüket. Az intézkedés tehát megvalósult. Ma a telepeken lévő gépek a kívánt ütemben dolgoznak, elősegítve ezáltal az építkezések előrehaladását.

Jó munkakörülmények

Az építkezési vállalatban nagy gondot fordítottak a munkások munkakörülményeinek javítására. E kérdés rövid tanulmányozása után azonban a termelési osztálynak sikerült biztosítani a csőbőrt szerszámok számára a kellő munkakörülményeket. Könnyen áthelyezhető, átlázó műanyag lepelből készült sátrakat emelhetnek munkahelyük fölé, melyek megvédik őket az időjárás

viszonyosságaitól. Így kedvezőtlén időjárás — hófúvás, vagy eső — esetén zavaralanul folytathatják munkájukat. Ugyancsak a szerszámok számára előkészítettek és felszereltek több jól futó, mozgató átlázót is. Így tehát a külső csőbőrt szerszámok is jó munkakörülmények között dolgozhatnak a télen,

A Bolintineanu-negyedben

Az új, felhércsippes „ruhában” ékeskedő fák, a hóspáncsok házak, a sikos utak, szemet kápráztató ezüstös fényben tündöklőnek. Mindent beborít a puha, kristályos pehelytakaró, száncáknyi vágó gyerekek öröme. A pengéles hideg levegő szinte belevág az ember arcába.

Ilyenkor bizony nem könnyű kinn a szabadban dolgozni. Ennek ellenére városunk valamennyi építőtelepén megszokottá vált, hogy a munka napról-napra szemmel láthatóan emelkedik a fák egyre magasabbra; alakul a lakótelepök végeles formája. Ezt tapasztaltuk a Bolintineanu-negyed építkezéseinél is. Itt nagy korszerű háztömbök dolgoznak egyszerre. Építkezési vállalat munkásai. Négy háztömbben, amelyek összesen 187 családnak biztosítanak majd szép otthonát, bizonyos lakást.

„Keresztelésekben, meleg holmiban” élő emberek szorgoskodnak mindenütt. Balcsu Emil telepvezető és Fisch János főmester irányításával. Fisch bácsi — a vállalat egyik legügyesebb, legfelkészültebb szakembere — régi ismerőseink. Ő kísért el bennünket „felfedező” utunkon a telepen. Kérdeznünk sem igen kell, már tudja mire vagyunk kíváncsiak, miről szeretnénk írni. Magyarazatba kezd:

— Ez a C-épület; amint látják: csak napok kérdése és átadjuk beköltöztetésre. Az utolsó simításokat végzik a lakosztályokon. A B-tömb sem maradt el sokkal — mutat a szemben lévő épületre, — jelenleg a belső munkálatokon dolgoznak: vakolnak, parkettáznak, a lépcsőket szerelik, festenek. Az A-lakótelep építése is a befejezéshez közeledik. (Az utolsó emelet falait rakják a kőművesek). A negyedik (D) háztömb építéséhez nemrég kezdtünk hozzá, de már elértek az első emeletet.

„A munkálattal aránylag jó ütemben haladnak. S ez nemcsak a

szorgos kezű közösség érdeme. Ertekes segítséget nyújtanak munkájukhoz a gépi berendezések is, amelyek jelentékenyen megkönnyítik a fizikai erőfeszítést és természetesen meggyorsítják az építkezések ütemét.

Az A-épület tömb mellett — mivel itt van a legnagyobb szükség rájuk — két óriási emelődarú áll, egymással szemben. Acélkarjukat mozdítva nyújtják a hidegen kikélt fém felé. Rövidkabalos fiatalember, Pop Pompeiu, lép az egyikhez, mőkü fűrészgéppel szempillantás alatt felmászik az acélvázra, az irányítófülkébe. Innen belátni az egész telepet! Maltallat teli talicska-várja, hogy a negyedik emeletre szállítsák. Két munkás fűrészt ráerősíti a mellőstágteljesen lehajló kar végére, amely aztán könnyedén a magasba lendül terhével. A kőműveseknek meg sem kell mozdulniuk. A szállítvány közvetlenül a kezük alá „jön”, ahogy mondani szokás. S mindez a darus akaratának, szakavatott mozdulatainak megfolyása.

Elmondhatjuk, hogy a függőleges és vízszintes irányú emeléseket teljesen gépesítve végéztük. Az emberek mentesülnek ettől a nehéz fizikai munkától, — fog ujra a magyarazatba Fisch elvtárs — Ezt a célt szolgálja a három emelődarú (a harmadik a D-tömbnél dolgozik) és a három felvonó is. Ez utóbbitak inkább csak méz, málter szállítására használjuk, míg a darukkal az üreges födém szerkezeteket is könnyen rendeltetési helyére vihetjük. Hasonló jellegű munkára használjuk a Pionir-emelőt is.

Az említett gépi berendezéseken kívül a málter keverő és a mozaik csiszoló gép is jelentékeny mérték-

ben hozzájárul az építők tevékenységének megkönnyítéséhez. Persze, meg mindig vannak munkaterületek, ahol lehetne gépi erő alkalmazni. Hogy csak egyetlen példát említsünk, a parketta csiszolásánál, ugyanis ez a művelet sok időt vesz igénybe. Megtudtuk, hogy volt már egy ilyenjelátó gép a vállalat birtokában, de az nem felelt meg a követelményeknek, sem minőségileg, sem teljesítmény szempontjából. (Hasznos lenne ha a vezetés újra foglalkozna ennek a problémának mielőbbi eredményes megoldásával, hibonyosodással, hogy van rá lehetőség).

„A B-lakótelepben már a belső munkálatok folynak. Most állítják össze a lépcsőket is. Gyorsan halad a szerelés, két nap alatt egy teljes lépcsőház készül el. S ez annak tulajdonítható, hogy a lépcsőököket nem a helyszínen készítik a kőművesek; előregyártva szállítják azokat az építőtelepekre. Feladatuk tehát csak arra szorítkozik, hogy ezeket a kész lokokat összeszereljék. Az időmegtakarítás ez által nem kevesebb, mint 6 nap lépcsőházanként. Ez a példa is az előregyártott épületelemek felhasználhatatlan értékű előnyét bizonyítja, és mind szélesebb körű kiterjesztése mellett tanusodik.

Hozzávetőleges számítások szerint a Bolintineanu-negyedben az összes építkezési munkálatoknak mintegy 65–70 százaléka már gépesített. Persze ez nem jelenti azt, hogy itt megállhatnak. Eltökélt szándékuk a jövőben tovább terjesztieni a gépek használatát, különösen a nagyobb erőfeszítést igénylő műveleteknél. Hiszen ettől is függ — s nem kis mértékben — a lakótelepök elkészítési határidejének lerövidítése.

Mandits Katalin

Szerény kis „gépecskék”

Ha jóllehet a nyolcadik osztályos fizika könyvet, az egyszerű gépek fejezeténél, az egykaru emelőt sorában az első között pillantjuk meg a legérgebb szállító eszközt, a talicskát, vagy ahogy népiesen is mondják: a tarogatót. Mindannyian jól tudjuk, hogy még ósópáncs talicskák össze és használják ezt az alkatmódszert kőbontásra, mindenféle holmi ide-oda burcolására. Később aztán a kőműveseknél is feltűnt.

S azóta oly nagy vonzerővel rendelkezik ez a tisztes koránál fogva már bölcs, tündéregő szaktálla „szállító eszköz”, hogy építőink még ma is csak lájós szívet, kőkördit-könnyeiket hullatva tudnak megvalósítani. Ezt különben a Bolintineanu-negyedben

készült képeink is bizonyítják. Pedig már kaptak fútoszalagokat, felvonó alványokat, égbőlnyúló karu toronydarukat is. De a talicska „szent emlékei” mégis félve őrzik. A mi esetünkben meszt szállítanak „közreműködésével”, de barmok és más anyagokat is szeretettel ringatnak csikorgó tengelyének dal-lamára több száz méterre keresztül, gödörtől a habarcskeverőig és vissza.

De nem buslakodik árván a multból ittmaradt „delikvens”, hiszen a Tudor Vladimirescu negyedben ott látjuk az édes testvérkéit, az egyszerű csigát is, amint egy-egy habarccsal feltölti útótkopott vedér sulya alatt csikorgatja fogát. S nyögve, sirva, lassan-lassan valódi „csiga lassúsággal” emeli azt a magasba. Így hát ne csodálkozzunk akkor, ha azt látjuk, hogy a külső tatarozási munkálatok is csiga lassúsággal haladnak. De vajon meddig tūri és táplálja ezt az oadaó szeretetet irányukban az Építőkező Vállalat munkásai vezetősége? Már éppen ideje lenne, hogy „nyugdíjba” helyezzék őket és átadják helyüket a korszerű gépek mai generációjának.

Tóth Sándor

414 8